

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, 01104 Vilnius,
mob. tel. +370 600 38 904, el. p. rastine@tm.lt, https://tm.lrv.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai 2024-10- Nr.
Į 2024-09-23 Nr. STAP-665 (11.1 E-53)

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS BIUDŽETINIŲ ĮSTAIGŲ DARBUOTOJŲ DARBO APMOKĖJIMO IR KOMISIJŲ NARIŲ ATLYGIO UŽ DARBĄ ĮSTATYMO NR. XIII-198 1, 4, 5, 6, 8 IR 9 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, pagal kompetenciją išnagrinėjusi derinimui pateiktą [Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo Nr. XIII-198 1, 4, 5, 6, 8 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą](#) (toliau – Projektas), teikia teisinę išvadą.

1. Teisingumo ministerijos nuomone, būtų tikslinga apsvarstyti Projekto 1 straipsniu keičiamo Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo (toliau – Įstatymas) 1 straipsnio 1 dalies alternatyvią formuluotę „veiklos vertinimą“, atsižvelgiant į Įstatymo 9 straipsnio pavadinimą.

2. Projekto rengėjai Projekto 1 straipsniu siūlo keisti Įstatymo 1 straipsnio 2 dalies 7 punktą ir numatyti, kad nuo Projekto įsigaliojimo momento Įstatymas būtų taikomas (atlyginama už darbą) įstatymų pagrindais sudarytų komisijų, finansuojamų iš valstybės ir savivaldybių biudžetų, nariams – valstybės tarnautojams¹. Įvertinus konkrečią teikiamą siūlymo formuluotę², atkreiptinas dėmesys, kad net ir pritarus teikiamam siūlymui, valstybės tarnautojams galėtų būti neatlyginama už darbą komisijose pagal Įstatymą, jei specialiuose komisijų veiklą reglamentuojančiuose įstatymuose, reglamentuojant, kuriems komisijos nariams apmokama pagal Įstatymą, bus nenurodyta, kad ir valstybės tarnautojų darbas apmokamas Įstatymo nustatyta tvarka (pvz., pagal Lietuvos Respublikos baudmių vykdymo kodekso 84 straipsnio 4 dalį už darbą Lygtinio paleidimo komisijos, kurią sudaro Lietuvos kalėjimų tarnyba, veikloje atlyginama tik išorės subjektų (ne baudmių vykdymo sistemos) deleguotiems nariams, o baudmių vykdymo sistemos pareigūnai, valstybės tarnautojai ar darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartį, tokio atlygio negauna). Atsižvelgiant į tai, ir į Projekto aiškinamajame rašte nurodytus Projekte siūlomos normos tikslus, **reikėtų pildyti tiek aiškinamąjį raštą, aiškiai ir nedviprasmiškai nurodant, ko iš tiesų siekiama pakeitimu, tiek apsvarstyti pačios formuluotės tikslinimą**, jei tikrasis tikslas yra

¹ Aiškinamojo rašto 4 punkte numatyta, kad siūloma, be kita ko, „išbraukti žodžius „valstybės tarnautojams“, taip leidžiant jiems už darbą komisijose gauti atlygį, reglamentuotą Įstatyme“.

² „komisijų nariams – teisėjams, prokurorams, kitiems valstybės pareigūnams, taip pat kitiems komisijų nariams, jeigu komisijų veiklą reglamentuojančiuose įstatymuose nenurodyta, kad jų darbas apmokamas šio įstatymo nustatyta tvarka“

nebetaikyti Įstatymo nustatyto ribojimo gauti atlyginimą visiems valstybės tarnautojams, esantiems komisijų nariais.

Teisingumo ministerijos nuomone, taip pat reikėtų papildyti Projekto aiškinamąjį raštą, nurodant, kodėl ir toliau Įstatymas nebūtų taikomas teisėjams, prokurorams, kitiems valstybės pareigūnams, taip pat kitiems komisijų nariams, jeigu komisijų veiklą reglamentuojančiuose įstatymuose nenurodyta, kad jų darbas apmokamas Įstatymo nustatyta tvarka.

Turėtų būti įvertinama ir tai, kad tais atvejais, kai valstybės tarnautojai tampa atitinkamos komisijos nariais **savo tarnybos įstaigos teikimu**, jie komisijoje dalyvauja vykdydami savo įstaigos vadovo pavedimą ir savo kaip tarnautojo pareigas (arba nustatytas pareigybės aprašyme, arba suformuluotas kaip papildomą užduotį), todėl savo esme įgyvendindami valstybės tarnybos santykius. Atsižvelgiant į tai, tarnautoją delegavusiai įstaigai kyla (ir toliau kils) pareiga už komisijos veikloje praleistą tarnybos laiką mokėti tarnautojo darbo užmokestį (Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymas šiuo aspektu nekeičiamas). Pagal Projektą pareiga kils mokėti ir komisiją sudariusiai institucijai, todėl iš esmės valstybės biudžeto lėšų poreikis apmokėti komisijų veikloje dalyvaujantiems tarnautojams **didės dvigubai**, o aiškinamajame rašte pateikta informacija apie poveikį (jo nebuvimą) valstybės biudžetui iš esmės neteisinga.

Jei tikslinant Projekto nuostatas, būtų nuspręsta, kad visiems valstybės tarnautojams neturi būti taikomas ribojimas gauti atlygį už dalyvavimą komisijų veikloje, kartu reikėtų išspręsti ir kitų įstatymų suderinamumo su Įstatymo nuostatomis klausimą (pvz., minėto Lietuvos Respublikos baudmių vykdymo kodekso 84 straipsnis, Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo galimas keitimo poreikis ir kt.).

3. Siekiant tinkamo ir argumentais pagrįsto teisinio reguliavimo nustatymo, reikėtų **pildyti aiškinamąjį raštą dėl Projekto 2 straipsniu teikiamo siūlymo** (nurodoma informacija, kad siūlymas teikiamas, „atsižvelgiant į gautus paklausimus“ pats savaime neįrodo keitimo būtinumo ir neatitinka teisėkūros efektyvumo principo turinio). Šiame kontekste paminėtinas ir Įstatymo 4 straipsnio 3 dalyje nustatytas teisinis reguliavimas, kurio tinkamas taikymas, darytina prielaida, leistų spręsti Projekto 2 straipsniu teikiamą siūlymą paskatinusias priežastis.

4. Atsižvelgiant į galiojančios Įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 5 punkto nuostatos formuluotę „taip pat kitais darbo apmokėjimo sistemoje numatytais atvejais“, **siūlytina papildomai įvertinti** Projekto 3 straipsnio 1 dalies siūlymo tikslingumą.

5. Atkreipiame dėmesį, kad pritarus Projekto 3 straipsnio 2 dalies siūlymui, keičiama norma būtų taikoma visais kintamosios dalies nustatymo atvejais, todėl šiuo aspektu turėtų būti **papildyta aiškinamojo rašto argumentacija**. Taip pat turėtų būti įvertinta ir tai, kad kintamosios dalies viršutinės ribos reglamentavimo kitais darbo apmokėjimo sistemose nustatytais atvejais atsiradimas gali konkuruoti su darbo apmokėjimo sistemose iki pakeitimų įsigaliojimo nustatytais dydžiais, todėl **siūlytina įvertinti ir baigiamųjų nuostatų poreikį**.

6. Teisingumo ministerija abejoja Projekto 4 straipsnio 2 ir 3 dalių nuostatų **tikslingumu ir pagrįstumu**. Visų pirma, vertinamu atveju įstatyminis reguliavimas keičiamas, jį derinant su poįstatyminiu teisiniu reguliavimu (pastebėtina, tik rekomendacinio pobūdžio), kas neatitinka teisės aktų hierarchijos principo turinio. Antra, pagal Įstatymo 6 straipsnio 1 dalį **pareiginė alga** nustatoma iš darbo apmokėjimo sistemoje pareigybei nustatyto **pareiginės algos koeficientų intervalo**, o pagal to paties straipsnio 2 dalį **pareiginės algos koeficiento vienetas** yra Lietuvos Respublikos pareiginės algos (atlyginimo) bazinio dydžio nustatymo ir asignavimų darbo

užmokesčiui perskaičiavimo įstatyme nustatytas pareiginės algos (atlyginimo) bazinis dydis. *Pareiginė alga* apskaičiuojama *pareiginės algos koeficientą* dauginant iš pareiginės algos (atlyginimo) bazinio dydžio. Galiojančios įstatyminės nuostatos ir jų formuluotės aiškiai reguliuoja konkrečius institutus, apibrėžia jų turinį: iš pareiginės algos apskaičiavimo dviejų dedamųjų tik koeficientas yra į pareigas priimančio asmens diskrecija, o pareiginės algos (atlyginimo) bazinį dydį nustatė Lietuvos Respublikos Seimas, priimdamas Lietuvos Respublikos pareiginės algos (atlyginimo) bazinio dydžio nustatymo ir asignavimų darbo užmokesčiui perskaičiavimo įstatymą. Vadinasi, visais atvejais darbuotoją į pareigas priimantis asmuo, nustatydamas pareiginę algą, privalės priimti sprendimą dėl konkretaus pareiginės algos koeficiento taikymo konkrečiam darbuotojui. Tuo tarpu Projekto 4 straipsnio 2 ir 3 dalimis teikiamais siūlymais siūloma minėtas procedūras eliminuoti, konkrečiam darbuotojui nefiksuoti konkretaus pareiginės algos koeficiento. Be kita ko, galimos neigiamos šio siūlymo pasekmės kiltų tuo atveju, jei pareiginės algos (atlyginimo) bazinis dydis būtų pakeistas, kiltų poreikis keisti visus sprendimus dėl pareiginės algos nustatymo (keistųsi pinigine išraiška), kas vėl keltų perteklinę administravimo našta.

7. Atkreipiame dėmesį, kad nei Įstatyme, nei Projekte nėra apibrėžiama, kas laikytina „pareigybių pakopomis“, kaip jos nustatomos, todėl ir Projekto 6 straipsniu siūlomi pakeitimai vargu ar suteiktų papildomo aiškumo. Siūlytina papildomai apsvarstyti apibrėžti nuostatos „pareigybių pakopos“ turinį, taip nustatant ir Projekto 6 straipsniu siūlomų pakeitimų taikymo apimtį.

8. Kitos redakcinės pastabos perduotos rengėjams darbo tvarka.

Teisingumo ministrė

Ewelina Dobrowolska